

24. januar 2023

I medfør af § 37 stk. 1 i Forretningsordenen for Inatsisartut fremsætter jeg følgende spørgsmål til Naalakkersuisut.

Spørgsmål til Naalakkersuisut:

1. Kan Naalakkersuisut redegøre for antallet af udeblivelser fra borgerne til aftalte tider i Sundhedsvæsenet?
 - a. Hvad er de økonomiske og tidsmæssige konsekvenser ved udeblivelserne?
 - b. Er der igangsat aktuelle initiativer til, hvordan man aktivt vil arbejde med at reducere udeblivelserne?
 - c. Kender man årsagerne til udeblivelserne?
2. Hvordan vil Naalakkersuisut sikre, at vaccinationsprogrammer for spædbørn, gravide, ældre og for den øvrige befolkning er tydelige således, at borgerne ikke glemmer disse eller mangler viden om disse?
3. Hvilke aktuelle sundhedsscreeningsprogrammer findes i øjeblikket herhjemme?
 - a. Har Naalakkersuisut planer om nye Sundhedsscreeningsprogrammer af forskellig art i nær fremtid?
 - i. I så fald ønsker det oplyst hvilke.
4. Har Naalakkersuisut planer om at fortsætte samarbejdet med Novo Nordisk Fonden i forhold til Steno Diabetes Center, når aftalerammen udløber?
 - a. Hvis ikke; hvordan forestiller Naalakkersuisut sig Steno Diabetes Centers fremtidige eksistensgrundlag?
5. Hvilke aktuelle telemedicinske løsninger arbejder Naalakkersuisut med for at sikre digitale selvbetjeningsløsninger i Sundhedsvæsenet?
6. Har Naalakkersuisut og for Familier og Sundhed indgået et formaliseret resortsamarbejde med Naalakkersuisut for Uddannelse, Sport, Kultur og Kirke med henblik på at øge borgernes viden om sygdomsforebyggelse?
 - a. I bekræftende fald ønskes det oplyst, hvilke konkrete initiativer der i øjeblikket er i gang?
7. Har Naalakkersuisut tanker om at øge borgernes viden om sygdomme og forebyggelse heraf via oplysning og vidensdeling i samarbejde med nationale medier?
8. Kunne Naalakkersuisut forestille sig et samarbejde med KNR om produktion og visning af et sundhedsfagligt indslag på KNR af en halv times varighed en gang om måneden?

- a. Vurderer Naalakkersuisut, at en sådan aftale vil være i strid med KNRs ret til redaktionel frihed?
- b. Kunne Naalakkersuisut forestille sig en model, hvor produktionen af de sundhedsfaglige programmer bliver lagt ud til private produktionsselskaber, der kan byde ind på produktionen således, at KNR's rolle udelukkende bliver at lægge sendeflade til programmerne?
- c. Hvilke økonomiske og administrative konsekvenser vil der anslået være for det offentlige ved produktion af 12 sundhedsfaglige programmer af en halv times varighed herunder skal medregnes udgifter til projektbeskrivelse, udbud og aftale med KNR?

9. Kan Naalakkersuisut oplyse andet af interesse for sundhed, forebyggelse og egenomsorg?

(Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraterne)

Begrundelse

Vi lever i en tid, hvor der er utryghed og usikkerhed i befolkningen om adgangen til hjælp i sundhedsvæsenet. Dette er blandt andet på grund af manglende rekruttering og manglende fastholdelse af sundhedsfagligt medarbejdere.

I Danmark, hvor Grønlands største rekrutteringsenhed ligger, har man ligeledes en alarmerende rekrutteringsudfordring, hvor det forlyder at omkring hvert tredje stillingsopslag slet ikke bliver besat. Dette har længe været en bekymring for os i Demokraatit. Vi har på den baggrund fremsat konkrete forslag til politiske initiativer for fortsat at sikre borgernes adgang til sundhedsbetjening herhjemme, for at sikre patientrettigheder og ikke mindst for at sikre medarbejderne i sundhedsvæsenet de nødvendige kolleger til opgaveløsningen. Men desværre virker det ærlig talt som om, at Naalakkersuisut slet ikke tager befolkningens sundhed alvorligt.

Udfordringerne med rekruttering og fastholdelse af sundhedspersonale er en stor bekymring, da det må forventes, at behovet for hænder i sundhedsvæsenet kommer til at stige mærkbart som følge af et stigende antal ældre og et øget antal livsstilsrelaterede sygdomme. Konsekvensen kan i værste fald være et totalt kollaps af levering af sundhedsydelser. Uanset hvad, så må vi som borgere forventes i højere grad at tage et øget ansvar for vores liv og helbred især i forhold til vores livsstil. Der er således varslet op mod 10.000 borgere med livsstilsrelaterede sygdomme inden udgangen af dette årti, hvis vi ikke gør noget aktivt nu.

Fondsmidlerne fra Novo Nordisk fonden er en fantastisk aftale til etablering af Steno Diabetes-enheden i Grønland, som blandt andet aktivt arbejder med forebyggelse af livsstilsrelaterede sygdomme. Men disse midler er tidsbegrænsede – dog kan de om muligt genforhandles. Hvis ikke er det meningen, at sundhedsvæsenet herhjemme skal finansiere denne enhed fremover for det samme budget med mindre vi fra politisk hold beslutter os for andet.

Vi ved også, at borgerne udebliver fra lægetider, psykologtider og øvrige tider i sundhedsvæsenet. Her bør man med digitale løsninger gøre det nemmere for borgerne at registrere ankomst, at melde afbud og lignende således, at udeblivelserne ikke bliver til et kæmpe tids- og ressourcespild. Ventelisterne er jo lange.

Desværre har Naalakkersuisut og flertallet i Inatsisartut som bekendt afslået mit forslag om øget selvbetjeningsløsninger i sundhedsvæsenet. Jeg er derfor interesseret i at høre status på hvilke initiativer Naalakkersuisut aktuelt arbejder med for at fremme den enkelte borgers frihed og handlemuligheder, der samtidig vil gavne driften i sundhedsvæsenet.

Derudover kunne det være interessant at høre om Naalakkersuisut har nogle visioner for, hvordan borgernes egenomsorgskapacitet kan øges således, at arbejdet med at sikre et sundere samfund bliver med aktiv delagtiggørelse af borgerne. Her mener jeg, at det er altafgørende med oplysning og viden, og det kunne være en god ide at indgå i et formaliseret samarbejde mellem sundhedsprofessionelle og de nationale medier med at formidle viden om sundhed og forebyggelse af sygdomme. Et helt konkret eksempel kunne være at de grønlandske borgere kunne få adgang til viden om sygdomme og forebyggelse via TV, hvor eksempelvis en læge kunne holde oplæg i en halv time hver måned eller uge. Lidt a la "lægens bord" på DR, men i grønlandsk kontekst og på det grønlandske sprog.

Jeg er sikker på, at vi igennem kommunikation og samarbejde kan løfte sundhedsområdet langt bedre end tilfældet er i dag med en fælles mission om forebyggelse.

Jeg ønsker svar på mine spørgsmål i løbet af 10 arbejdsdage.